

# 1 Timoteo

## Pablumi punta kaq kartanta kačhan Timoteuman

Timoteuqa musu kashanmanta-pachami apustul Pabluwan puriran Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yačhachikur. Chaymantami Pabluqa Éfeso pwiblupi Timoteuta dijaran, kriyiq masinkunata yačhachinanpaq. Chaynu imanu paykunata yačhachinanpaq nir yačhananpaq, Pabluqa kay kartata payman kačharan. Chaymi kananpis kay kartata liyir intrakanchikllapa imanumi Tayta Dyus munashannulla kawsanallapapaq nirmapis. Timoteupaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.1-3; 17.14-15; 18.5; 19.22; 20.4; Filipenses 2.19-22; 2 Timoteo 1.5; 3.15; Hebreos 13.23.

---

### Pablumi saludakun

**1** <sup>1-2</sup>Kusala munashay Timoteo, nuqa Pablo Amitunchik Jesucristupa apustulnинmi kay kartata iskribishuni. Chaqa chaynu apustul kanaypaqqami washamaqninchik Tayta Dyus Wamran Jesucristawan akramaran. Chaqa Wamrampimi kusalata kunfyakanchikllapa washamaqninchikllapa nir. Chaymi ashwan Jesucristupaq yačhachikutiy kriyishaykirayku, qamqa chiqap wamray kanki. Chayraykumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

### Pablumi riman mana allinta yačhachikuqkunapaq

<sup>3</sup>Kriyiq masiy Timoteo, unaymi nuqa Macedonia lugarman rinaypaqna karqa, Éfeso pwiblupi kidanaykipaq rugashutiy kidarayki. Chaynulla kananpis qashan

rugashuni chayllapi kidar, chay wakin runakuna mana allinta yačhachikuqkunata nanaq nanaq willatki, amana chaynu yačhachikunanllapapaq.

<sup>4</sup>Chaynullami willankipis amana yanqalla mana sirbiq kwintukunata yačhachikur, chaynulla chay unay rukunchikllapakunaqa ima ayllumantami karan nir yačhachikur kawsanallapapaqqa. Chaqa chaynu yačhachikuyashanllapapaqa imanumi Taytanchik Dyusqa munamanchik nir intrakar, allita kriyinapaqqa mana yanapamanchikllapachu. Ashwanmi chayqa sirbin ukninchikwan ukninchikwan willanachimanallapalapaq.

<sup>5</sup>Chaynuqami nishuni yačhachikunaykipaq allita Dyusninchikpi kriyir, mana ima mana allinta rurar imachu kusa allinla yarpuyniyjun ima kar ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakurna kawsanallapapaq. <sup>6</sup>Piru wakinkunaqami chaynu ukninllapa ukninllapa llakipanakur ima kawsananmantaqa limpu

pantar chiqanchakashallapa. Chaymi ashwan yanqalla mana sirbiq imakunalaqaqna paynin paynin willanakur ima kawsanllapa. <sup>7</sup>Chaqaykunaqami Moisés mantakushankunapaq kusata intrakaq, kusata yačhar yačhachikuq yupay tukunllapa. Chaynullami kusala chiqapta rimaq yupay tukunllapa, michka paykunalla chay rimayashanpaq imatami niyani nir mana intrakaq karmapis.

<sup>8</sup>Allita yačhashanchikllapanu Dyus nitin, Moisés mantakushankunapaqami pay nishannulla allita kumplishqa kusala allin. <sup>9</sup>Chaymi allita yarpushunllapa: Mantakuykunaqa manami allinkunalata rurar kawsaqkunata kastigananpaqchu. Ashwanmi tukuya chay mana allinta ruraqkunata kastigananpaq. Chaymi mayqanpis llallin mana allinta ruraqta, mana kasukuqkunata, uchakuqkunata, Dyusta mana kasuqkunata ima kastigananpaq. Chaynullami kastiganpis taytanta, mamanta wanuchiqkunata, chaynulla tukuya wanuchikuqkunata ima. <sup>10-11</sup>Chaynullapis chay mantakuykunaqa kastigan chay masayjunkuna ukwan ukwan punuqkunata, mana masayjun kaqkunapis pakaplla punuqkunata, ullqupura punuqkunata, mayqanpis warmita, runata suwakur rantikuqkunata, llullakuqkunata, allinlatana rimananpaq jurar qashan llullakuqkunata ima. Chaymi ashwan allita intrakashaqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus, Jesucristupaq yačhachikunapaq nimashanmanta, ukman mana allinta yačhachikuqkunata imami chay mantakuykunaqa kastiganqa.

### Pablumi Jesucristuta payji nin yanapashanpaq

<sup>12</sup>Chaymi kananqa Amitunchik Jesucristuta kusala payji nini. Chaqa

payqami, nuqaqashi allita kriyini nir yačhar kusalata jwirsayta qur ima yanapamasha imuraspis paylapaqna yačhachikunapaq. <sup>13</sup>Piru allita yarpushunllapa, imanutaq Tayta Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaque imanutaq nuqamaqa unayqa Jesucristupaq kuntran kusala mana allinta rimar, paypi kriyiqkunata mana allinta ruranaypaq ikinpi purir kusala jurapaq ima kani. Chaque chay tyimpupqami Jesucristupi mana kriyiq kashayrayku mana yačharaychu imatami rurayani nirmapis. <sup>14</sup>Piru chaynu pantar ima kusala mana allinta rurasha katiyampismi, Amitunchik Jesucristo kusala ukmanta llakipamaran. Chaynami chaynu llakipamarqa kusala yanapamaran allita paylapina kriyir, paypaq, chaynulla ukniykunapaq llakir ima maydiyapis kawsanaypaq.

<sup>15</sup>Chaymi allita intrakar kriyillapa. Chaque kay nishuyanillapa chayqami chiqap, manami llulla imachu. Chaymi nishaykillapa: Jesucristumi kay pachaman shamuran uchanchikllapayku tukuy tyimpupu wanunallapapaqna kayashanchikmanta tukuya washamallapapaq. Piru wakinkunamantaqami, nuqa kusala uchayjunqa karay Dyusninchikpa naypanpiqa. <sup>16</sup>Nataq Taytanchik Dyusqami kusala ukman llakipakuq kar, mana qunqamar imachu llakipar washamasha. Chaynu llakipamashanwanqami allita intrachimanchikllapa imanutaq kusala uchayjun kashallapamapis llakipamanchikllapa nir. Chaymi ashwan tukuya allita intrakar Jesucristulapina kriyir, pay munashannulana kawsashunllapa, paywan tukuy tyimpupqna kawsanallapapaq. <sup>17</sup>Chayraykumi, Taytanchik Dyustaza tukuy tyimpulana alabashunllapa: "Payqami kusala allin, kusala puytiq" nir. Chaque payqami tukuy tyimpupaq mantakun,

mana wanunlamapischu, chaynulla manami mayqanlapis paytaqa rikashala-mapischu. Chaqa paylami Dyusninchik-llapaqa. ¡Chaynumi kanqa!

<sup>18</sup>Kusala munashay wamray Timoteo, tukuy imata ruranaykipaq kanan willashuyani chaytaqami allita kriyishaykinulla, kusa allinlata yarpur ima karanlata ruranki. Chaqa Dyusninchikmi unaylla paypa kaqninkunata intrachitin qampaq kaynu niq: “Qamqashi Dyusninchiklata sirbiyanki kanqa” nir. Chaymi kananqa Amitunchik nishannu rurar shachinakurqami, kusala allin suldadunna kayanki kanqa.

<sup>19-20</sup>Chaynu Dyusninchikpa kusa allinla suldadun kashaykiraykumi mana mayqanpis qampaqqqa mana allinta rimanqallapamapischu. Chaqa wakinkunamaqami Dyusninchik nishanta mana kwintacharnachu, ashwan chiqanchakashallapa paymantaaqa. Chaynullami chay ukninchikkuna Himeneuwan, Alejandrupis tukushallapa. Chaymi paykunataqa kriyiqkunamanta chiqanchar, Satanaspa makinpina dijasha kani, kusala qischakar ima kwintata qukar, amana Dyusninchikpa kuntranta rimananllapapaqnachu.

### Dyusninchikmanqami kaynu mañakuypaq

**2** <sup>1</sup>Piru kanan-shuypaqami kusalata rugashaykillapa tukuy shunqun-chikwan ima ministishanchikpaq, ukninchikkunapaq ima payji nir Tayta Dyusman tukuypaq mañakunallapapaq. <sup>2</sup>Chaynullami mañakuypaqpis gubyirnu-kunapaq, tukuya chay karguyjun kaqkunapaqpis, shumaqta mantakunallapapaq. Chaynuqami nuqanchikkunapis kusala shumaqta Dyusninchikta kasur pay munashannulana ima kawsanallapapaq, ama imapaq yarpupa-

kur imachu. <sup>3</sup>Chaynu tukuypaq Tayta Dyusman mañakushanchikqami kusala shumaq kar, aligriyachin washamaqninchik Tayta Dyustaqa. <sup>4</sup>Payqami kusalata munayan tukuyla washakar, chiqap kaqpaq allita intrakananllapata. <sup>5</sup>Chaqa, uklami kan Dyusninchikllapaqa. Chaynulla uklami kan Dyusninchikwan pullachamaqninchikllapa runapis. Paymi Amitunchik Jesucristo. <sup>6</sup>Payllami tukuylata washamanallapapaqqa wanuranmapis. Chaynu wanutinmi Tayta Dyusqa allita intrachimarchikllapa imanumi payqa kusalata munar tukuylata washamanayanchikllapa nir. <sup>7</sup>Chaymi nuqamatataqa Tayta Dyusqa akrar kačhamaran Jesucristupa apustul-nin kar, rir mana Israel runakunata yačhachitiy kriyir chay chiqap kaqta riqsinanllapapaq. Chaymi tukuy kay willashushayllapaqa chiqap, manami llulla imachu.

<sup>8</sup>Chaymi kusalata munani amana mayqanpis imapaq paynin paynin willanakur, piñachinakur imanachu, ashwan maylawpipis kusala shumaq makinllapata unaqman alsar, Taytan-chik Dyusman mañakunallapata. <sup>9</sup>Chaynullami munani warmikunapis allita tantyakar mudakunallapata. Chaqa manami munanichu warmikunaqa kusalata lusinanpaq sunsunu mudakunanta, kusala ukmanta ñaqsakunanta, chaynulla kusala čhaniyjun urumanta, platamanta rurakashakunata, chaynulla kusala čhaniyjun račhpata yakakunallapamatapis. <sup>10</sup>Ashwan chaynu kusalata mudakur ima lusinanmantaqa, Tayta Dyuspi kriyishanrayku kusala shumaqta ima kawsar wakinunkata rikachinman. Chaynuqami wakinunkapa naypanpiqa kusa llipyala mudakusha yupayna kayanqa. <sup>11</sup>Chaynullami Dyusninchik-paq mayqanpis yačhachikutinqa,

warmikunaqa ama parlar imachu, uyarala ima uyakunmanllapa. <sup>12</sup>Chaqaq uqapaaqqami mana allinchu warmikuna runakunata yaĉhachinanpaq, chaynulla mantanampaqmapis. Chaymi ashwan ima katinpis uyarala kar uyakunmanllapa. <sup>13</sup>Chaqaq allita yaĉhashanchikllapanu Dyusqami puntataqa Adanta ruraran. Chaymantaraqmí Evataqa ruraran. <sup>14</sup>Chaynulla chay dyabluqa manami Adantachu ingañaran. Ashwanmi warmita ingañatin, uchakuranmapis. <sup>15</sup>Chayraykumi mayqan warmipis, Jesucristupi maydiyapis kriyirla kawsar, ukkunata llakipar, allinlata rurar, tukuy imapi tantlyakar kawsarmi washakanqallapa, kusalata qischakar wamrakunampaq Tayta Dyusnisha katinmapis.

**Kriyikunapi karguyjunkunaqami  
Dyuspi allita kriyikuna kanqa**

**3** <sup>1</sup>Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis kriyikunapa rikaqnin kayta munaqqami, kusala allinta ruraya yarpuyan. <sup>2</sup>Chaymi chay kriyikunapa rikaqninkunaqa tukuywan kusala allin runa kanqa. Chaynu katinmi mana mayqanpis paypaqqa ima mana allintapis rimayanqallapachu. Chayraykumi payqa uk warmipa runanla, tukuy imata munananmantapis tantlyakaq, imata ruranaqapispis uk kuti, manaqa ishkay kuti yarpucq kanqa. Chaynullami kanqapis ama sunsunulla puriq runa, mayqantapis wasinpi samachiq, listu yaĉhachikunampaq ima. <sup>3</sup>Amami maĉhaq, chaynulla maqanakunampaq willanakuq imalamapischu kanqa. Ashwanmi kusala llakipakuq, ima katinpis mana das piñakuq ima kanqa. Piru amami qillayta ganananlapachu yarpunqa. <sup>4</sup>Chaynullami tukuyla wasinpi kaq ayluntapis allita rikayta yaĉhanqa. Chaymi wamrankuna-

matapis yaĉhachinqa kusala kasukuq, rispitakuq ima kananpaq. <sup>5</sup>Chaqaq uk runa wasinpi kaq aylunkunata mana shumaqta rikayta yaĉhaqqqa, ¿imanunari Dyuspi kriyikunamataqa yaĉhachinqa shumaqta kawsananpaqqa? <sup>6</sup>Chayraykumi kriyikunapa rikaqninqa, amami Dyuspi chayraq kriyiq runachu kanqa. Chaqaq, imanupiqa Dyuspi chayraq kriyiqta numratinllapamaqa ashwan kusana kani ima nir kusala mana allinpimana rikarinman, imanutaq unaymaqa dyabluqa, Dyusninchikpa naypanpi kusana kayta munar uchakuran chaynu. <sup>7</sup>Chaqaq kriyikunapa rikaqnin runaqami, mana kriyikunapaqpis kusala rispitakasha kanqa. Chaynu karqami tukuya naypanpimapis mana pinqaypaqtaqa tukunqanachu. Chaynulla manami imalapipis dyablu munashannuqa rurayanqalamanapischu.

**Imanumi kanqa kriyikunata  
yanapar sirbiqkunaqa**

<sup>8</sup>Chaynullami chay kriyikunata yanapar sirbiqkunapis kaynu kanqa: Kusala rispitakasha runa, ima nishantapis ruraq, mana maĉhaq imachu. Chaynulla amami kusalata qillayta imanullapis ganayta yarpucchu kanqallapa. <sup>9</sup>Ashwanmi, kusa allinla yarpuyniyjun kashanrayku, Jesucristupi kriyirla ima Taytanchik Dyus munashanlata ruraqkuna imana kanqa. <sup>10</sup>Piru chaynu kriyikunata yanapar sirbinanpaq kaqkunataqami, puntataqa allita rikankillapa, allinchu sirkunkunampaq, manaqachu mana nir. Chaymanta chaynu rikatkillapa kusala allin katinqa chayraqmi akrankillapa sirkikuq kananpaqqa.

<sup>11</sup>Chaynullami kriyikunata yanapar sirbiq warmi kaqkunapis, kusala rispitakasha, mana ukpa washanta rimaq, tukuy imata munananmantapis

tantyakaq, imatapis karanta ruraq ima kanqa.

<sup>12</sup>Piru chay kriyikunata yanapar sirbiqkunaqami uk warmipa runanla kanqa. Chaynulla wamrankunata, wasinpi tukuyla kaqkunatapis allita rikayta yačhaq ima. <sup>13</sup>Chaqa kriyikunata yanapar sirbiqkuna kusa allinlata rurarqami kusala rispitakasha imana kanqa. Chaynu karmi mana imapaq yarpur imamapischu kusala masta animakur ima parlakunqa Jesucristupi kriyishanpaqqa.

#### Kananqami chiqap kaqpaq allita intrakanchikna

<sup>14</sup>Kriyiq masiy, kay diyakunami watukushuya yarpusha kani. Piru kay kartatami iskribishuni, <sup>15</sup>imanupi tardar mana das ēhamutiyqa, intrakanaykipaq imanumi Dyuspi kriyikunqa shumaqta kawsanchikllapa nir. Chaqa tukuyla kriyikunaqami chiqap kawsaq Dyusninchikpa kaqninkuna kar, uk simintu allita shasha yupay paypaq chay chiqap kaqlata maydiyapis intrachikunapaqna kanchikllapa.

<sup>16</sup>Chaqa chiqaptaqami unayqa Tayta Dyus washamanallapapaq arnimashanchiklapataqa mana intrakaranchikllapachu. Piru kananqami kriyishanchikllaparayku rikasha yupayna allita intrakan-chikllapa.

Chaqas Jesucristumi kay pachaman shamur uk runa kwirpujunpaq tikrakaran.

Wanuchitillapapis Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin qashan kawsamur intrachikuran, payqa kusala puytiq nir.

Tukuyla angelkunami imakunata ruratinpis rikaran.

Kriyikuna tukuy intiripi parlakutin, kusa achka runakuna paypi kriyiranllapa.

Chaynulla wanushanmanta kawsamurmi

riran syiluman Taytanwanna kananpaq.

#### Mana allinta yačhachikuqkunami rikarimunqallapa

**4** <sup>1</sup>Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi allipla intrakarpaqtta nimanchikllapa: Jwisyu diya ēhamunanpaq shipchana katinqashi, wakinkunaqa manana kwintachanqanachu Jesucristupi kriyishantaqa. Chayshi ashwan chay dyablumanta kaq mana allin yačhakuykunatana yačhakuya munanqallapa. <sup>2</sup>Chaynulla chay kusalata yačhaq tukur llullakur yačhachikuq runakunatami kasunqallapa. Piru chay mana allinta yačhachikuq runakunaqami imuraslapis chaynullata yačhachikun mana pinqakur imamapischu. Chaqa chay runakunapa yarpuyningqami kusala mana allinta rurananpaq ēchupakusha yupay-ari.

<sup>3</sup>Chaynullami chay runakunaqa yačhachikunllapapis ama mayqanpis masayjun kananllapapaq. Chaynulla Tayta Dyus rurashan wakin mikuykunata ama mikunallapapaq ima. Piru, nuqanchikuna allita kriyir chay chiqap kaqta riqsikunaqa, Tayta Dyusta payji nir imaqta tukuyta mikuya puytinchikllapa. <sup>4</sup>Chaqa Taytanchik Dyus tukuy imata rurashanqami, kusala allin. Chaynu katinmi tukuy imata rurashantaqa, manami niyta puytinchikchu kayqami mana allinchu nirqa. Ashwanmi tukuy mikuyaq kaqtaqa, Taytanchik Dyusta payji nir imaqta tukuyta mikuya puytinchikllapa.

<sup>5</sup>Chaqa Tayta Dyus mikunapaq allin nishannulla, mañakur ima mikushamaqa, kusa shumaqchakashana kanqa.

#### Jesucristupaq yačhachikuqqami kaynu kanqa

<sup>6</sup>Kriyiq masiy Timoteo, nuqa yačhachishushaynu kriyiq masinchikunata allita yačhachirqami kusa allinla

Jesucristupa sirbiqninna kayanki kanqa. Chaymi ashwan qamqa Jesucristupaq mas yaĉhakur, maydiyapis kriyishayki-nulla kawsarqa, imanutaq allita mikurmaqa imatapis rurayta puytinchik chaynuna yaĉhachikuyanki kanqa.

<sup>7</sup>Piru amami kasunkichu chay mana allin kwintukunata yaĉhachikuyashanllapataqa. Ashwanmi imanutaq uk pukllaqmaqa chay pukllayashanlapaq kusala yarpur shachinakun, chaynumi qampis Jesucristulapaq yarpur shachinakunki. <sup>8</sup>Chaq a allita yarpushaqami chay pukllayanchik ima chayqami kwirpunchikpiqa ashlilata yanapaman-chik. Piru Jesucristupi kriyirla pay munashannu kawsashanchikmi kusala mas allinqa. Chaq a paymi arnimanchik kay tyimpukuna, chaynulla maydiyapis kusala shumaqtana paywan kawsanallapapaq nir. <sup>9</sup>Chaymi allita intrakayllapa. Chaq a kay nishushayqami kusala chiqap. Chaymi ashwan tukuya kriyinallapapaq kusala allin. <sup>10</sup>Chayraykumi nuqakunamaqa imanutaq mayqanpis trabajarmaqa kusala qischakan, chaynumi nuqakunapis Taytanchik Dyus munashannula rurar kusala shachinakunillapa. Chaq a payqami chiqap kawsaq Dyus kar, tukuya paypi kriyiqkunataqa washamashunllapa.

<sup>11</sup>Tukuy kay nishushaytami kusa shumaqlata yaĉhachikunki, allita intrakananllapapaq. <sup>12</sup>Amami dijakankichu, qam musullaraq kashaykirayku mana kwintachar disprisyashunanllapataqa. Ashwanmi chay kriyiq masinchikkunataqa tukuy imakunapi allita intrachinki, imanumi uk kriyiqqa kawsanchik nir. Chaynami ashwan chay rimashaykiwan, shumaqta kawsashaykiwan, ukkunata llakipashaykiwan, [shumaqta yarpushaykiwan], imanu kriyirla kawsashaykiwan, chaynulla tukuy allinlata kawsashaykiwan ima

intrachinki paykunapis qam yupayllana kananllapapaq. <sup>13</sup>Chaynulla, nuqa manaraq watukushuqllapa ĉhamuyatiq-qami, tukuya p naypanpi Dyusninchik nishankunata liyir, kriyiq masinchikkunata yaĉhachir ima animachiskinki.

<sup>14</sup>Chaymi ashwan kriyiqkunapa rikaqninkuna makinta umaykiman ĉhur a mañakushanpi yarpurmi kararlata ruranki. Chaqa paykuna chaynu mañakuyatinmi ukninllapata Tayta Dyus intrachitin qampaq kaynu niran: "Qamqashi Amitunchikpaq kararlata yaĉhachikuyanki kanqa" nir.

<sup>15</sup>Chayraykumi, tukuya kay nishushaytaqa kararlata ruray ama qunqar imachu. Chaynu ruratkiqami, waran waranqa kusala masta Dyusninchikpi intrakaqtana rikashunqallapa.

<sup>16</sup>Chaynulla qampaq allita yarpur amami pantar imachu kusa kararlata yaĉhachikunki. Chaynu mana disanimakur ima allita intrakar yaĉhachikur-qami, mana qam washakanaykilapaq-chu chaynuqa rurayanki. Ashwanmi tukuya chay uyakushuqkunapis washakanqallapa.

### Imanumi intrachishun kriyiq masinchikkunataqa

**5** <sup>1-2</sup>Kriyiq masinchikkuna, runa manaqa warmi ruku kaqkuna ima mana allinta tukusha katipis amami sunsunu anyaqnullaqa willankichu. Ashwanmi taytaykita, mamaykita yupaylla kusa shumaqlata willar intrachinki. Chaynullami chay kriyiq masinchikkuna musu kaqta, shipash kaqkunatapis taytaykimanta, mamaykimanta uknikita yupaylla kusala rispiar ima shumaqlata willar intrachinki.

### Byuda warmikunatami yanapashunllapa

<sup>3</sup>Chaynulla chay byuda warmisita-kunata mana pininpis yanapananpaq

katinqa, yanapay. <sup>4</sup>Piru chay byuda warmisitapa wamrankuna, manaqa willkankuna ima kar-shuypaqami paykunana rikar kuytanza Dyus munashannulla. Chaqa, imanutaq chay wamrakuna taksha katinmaqa taytanllapa yanapar winachiran. Chaymi ashwan kananqa paykunana mamitanllapataqa yanapanqa. Chaynu rurarqami ayllunta yanapananpaq kaqta kumplir, kusala shumaq allinta rurayan Dyusninchikpa naypanpiqa. <sup>5</sup>Chaqa uk byuda warmisita payla kashanrayku, mana pininpis yanapananpaq katinqami, Taytanchik Dyuslapi kunfyakur unaq kar, tuta karmapis payman kusalata mañakun mana shaykuquq. <sup>6</sup>Piru uk byuda warmi kwirpun munashanlata rurar kawsaqqami, Dyusninchikpi mana kunfyakar kawsashanrayku yanqa wanusha yupayllana kawsanmapis. <sup>7</sup>Chaymi nishayki: Tukuya kriyiq masinchikkunatami kay nishushaykunata allita intrachitki rurar kawsanqallapa. Amana ukkuna ukman mana allinta rimananllapapaq. <sup>8</sup>Chaqa mayqan kriyiqpis ayllunpaq, chaynulla chay wasinllamanta kaq ayllunpaq mana yarpuqqami, Jesucristupi kriyyashanmatapis mana kwintachayannachu. Chaymi ashwan chay mana kriyikunamanmatapis kusala mana allintana tukuyan.

<sup>9</sup>Chaynulla nishaykipis: Kriyikunamqi yanapayanqa chay byuda warmisitakuna sisintamanta mas añuyjun kaq, apuntakashalata. Chaynulla runanlawan kawsasha kaqta ima. <sup>10</sup>Chaynullami chay yanapananpaq byuda warmikunataqa kusala allinta rurashanrayku riqsipta puytinchik. Chaymi ashwan paykunaqa kaynu kanqallapa: Kusala allinta wamrankunata kriyakusha, mayqan wasinman chatiqpis kusala allinta samachikusha, kriyikunata ima

ministishanpi yanapasha, chaynulla tukuy qischakaqkunata yanapasha ima. Chaymi chaynu tukuy allin kaqlata rurasha kaq warmisitakunaqa kusala allin yanapakananpaqqa.

<sup>11</sup>Piru nishaykipis: Chay warmikuna shipashlla kayar byudana kidatinqa, amami apuntankichu chay yanapananpaq kaq warmisitakunawanqa nir. Chaqa kwirpun munashannulla rurar qashan runakunarpqami, manana Jesucristulapinachu yarpunman.

<sup>12</sup>Chaynu runawan kayta munar runakurqami, Jesucristuta qamlata sirbishayki nir arnishanta mana kumpliyanachu. Chaynu rurarqami kusa uchayjunna kayanqa Dyusninchikpa naypanpiqa. <sup>13</sup>Chaymi ashwan chay warmikunataqa kusala qilla ima tikrakar, wasin wasin ima puriq qallarinllapa. Piru manami qillalapaqchu tikrakan, ashwanmi kusala kwintastira imana tikrakanllapa. Chaymi kusala mana allin kaqkunaman yakapakar, mana rimaypaq kaq imakunata rimar ima purinllapa. <sup>14</sup>Chayraykumi nuqataqa kusala allinta yarpuchiman chay shipashlla kaq, byuda warmikunata qashan runakunanpaq. Chaynuqami wamrayjun ima kar, wamrankunata wasinllapi kusala shumaqta kriyakutin imaqa, chay kuntramaqninchikkunaqa manana ima mana allintapis nuqanchikunapaq rimananllapapaqchu. <sup>15</sup>Chaqa kanan rikashanchikllapanumi wakin shipashlla kayar byuda kidaqkunaqa, Jesucristumanta chiqanchakasha chay Satanás munashantana rurayanllapa.

<sup>16</sup>Chaymi nishaykipis: Uk kriyiq masinchikpa ayllun byuda kidatinqa, chay kriyiqqa paylla yanapanqa ima ministishanpis. Chaynuqami, kriyikunata yanapanapaq nir imaqa manana yarpuyanqachu, chay byuda warmisita yanapaqniyjun kashanrayku.

Chaymi ashwan, kriyiqkunaqa yanapanyanqa chay mana pininpis yanapananpaq kaq chaykunalatana.

**Kriyiqkunaqami rikar  
yačhachiqinta kasunqallapa**

<sup>17</sup>Nishaykipis: Chay mayqančhi kriyiqkunata rikar allita Jesucristupaq intrachir yačhachikuqkunataqami, kusalata rispitara ima masta yanapanapaq kusala allin. <sup>18</sup>Chaqqa, Dyus nitin iskrribikashakunapimi nin: “Trillakunay-killapapaq karqami, chay animalpa shimintaqa ama shawankillapachu, ama mikunarpaq” nirqa. Chaynullami ninpis: “Uk trabajaqqami pagrakayta puytin” nir.

<sup>19</sup>Nishaykipis: Uk kriyiqkunata rikar yačhachiqpaq ima mana allinta tukusha nir mayqan willashutinllapaqa, mañayllapa ishkay, manaqa kimsa tistiguta. Chaynu ruratkillapa mana chaynu katinqa ama kasuyllapachu chay rimapakuqtaqa. <sup>20</sup>Piru mayqan chaynu kriyiqkunata rikar yačhachiq mana allinta rurar uchakuyatinlla-shuypaqa, qayachimur anyaqnulla willayllapa tukuy kriyiqkunapa naypanpi. Chaynuqami wakinkunaqa manchakur amana chaynulla uchakunanpaqnachu.

<sup>21</sup>Piru kanan-shuypaqa Tayta Dyuspa, Jesucristupa, chaynulla Dyus tukuy akrashan kaq angelkunapa napalani nishayki: Karanta tukuy kriyiqkunata yačhachinaykipa. Kuytawkish qamqa wakinkunaqa mana allinta rikar, riqsinaykilamatana allinta rikatki nir. <sup>22</sup>Chaynullami nishaykipis: Uk runata Dyusninchikpaq yačhachikunaykipaq nir manaraq allita riqsayarqa amami makikita ananman ĉhurarqa mañakunkichu. Chaynuqami nishuni imanupi uchayjun katinmaqa ama qampis uchayjunpaq riqsikanaykipa. Chaymi ashwan tukuy mana allin

kaqkunamantaqa chiqanchakarma allinlata rurar kawsanki.

<sup>23</sup>Nishaykipismi: Shunquyki maydiyalapis nanaq kashanraykumi ama yakuta paylataqa upyankichu. Ashwanmi binupa yikitunta pitilamataqa upyay, amana nanachikunaykipaq nir.

<sup>24</sup>Allita yačhashanchikllapanu, wakinkuna uchakushanllapataqami das rikayta puytinchikllapa. Piru wakinpa uchanta-shuypaqa mana das rikayta puytinchikllapachu, maydiya Dyusninchik rikarichinankaman. <sup>25</sup>Chaynullami, chay allin ruraykunatapis wakintaqa kananlla rikanchik. Nataq wakinkunata-shuypaqa mana rikanchikraçchu. Piru, chay mana rikaypaq chaykunaqa, manami tukuy tyimpupaq pakapllaqa kidanqachu.

**Imanumi uk sibikuqqa  
patrunniñwan kanman**

**6** <sup>1</sup>Mayqan kriyiq masinchikkuna sibikuq kaqkunaqa, patrunniñllapataqa allita rispitara kasunqallapa. Chaynuqami mayqanpis Dyusninchikpaq, chaynulla Amitunchikpaq yačhachikushan-chikpaqpis mana ima mana allintapis rimayanqallapachu. <sup>2</sup>Piru imanupi uk sibikuqpa patrunnin, Jesucristupi kriyiq katinmaqa kusa masta rispitari imapipis kasunman kriyiq kashanrayku. Chaymi tukuy imata rurayshanmanmatapis kusala mas shumaqta ruranman. Chaqa tukuy imata rurarpismi rurayan Dyusninchikpi kunfyakar, ukninpaq llakir ima.

Chayraykumi kriyiq masinchikkunata chaynu yačhachir animachiy paykunapis chaynullata ruranllapapaq.

**¿Maypimi chiqap  
imanchikkunataqa tariyta  
puytinchik?**

<sup>3</sup>Piru mayqanpis ukmanta yačhachikur Amitunchik Jesucristo yačhachiku-

shanpaq chaynulla nuqanchikkunapis paypi kriyir yaĉhachikuyashanchikllapa-paq manami chaynchu niqkunaqami,<sup>4</sup>kusala mana yaĉhaq yanqa alabakaq runakunala. Chaynu karmi yanqa imakunalapaq kusalata willanakurlla kawsyta munanllapa. Chaymi ashwan chaynu willanakurqa, piñachinakur, musyanakur, anyanakur, inbidyanakur, mana imalapimapis kunfyanakurlamapischu kawsanllapa.<sup>5</sup>Chaynullami maydiyapis paykunapura kusalata jurapanakur ima kawsanllapa. Chaynu tukuq runakunaqami chay allin kaqmantaqa mana intrakaq runakunachu. Ashwanmi imuraspis chay kusa mana allin kaqlata rurananpaq yarpunllapa. Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikurmapis qillayta ganananlapa-q yaĉhachikunanllapamapis.  
[Chayraykumi paykunamantaqa chiqanchakanki].

<sup>6</sup>Piru imanchik kaqkunalapaq yarpunamantaqami ashwan Jesucristuta kasur pay munashannula rurar kuntintakashallapaqami, Taytanchik Dyusqa kusalata yanapar aligriyachimanchikllapa. <sup>7</sup>Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu, manami kusa imayjunchu nasiranchikllapa. Chaynulla maydiya wanurpis manami imatapis apashunllapachu. <sup>8</sup>Chaymi ashwan imanchiklapis mikunapaq, chaynulla mudakunapaq katinqa kusala kuntintu kashunllapa. <sup>9</sup>Piru chay kusala imayjun kayta munaqkunaqami yanqa imapi liyakasha kanman yupay waran waran kusala mas imayjun kayta munanllapa. Chaynu karmi imanullapis kusala mana allinta tukur, saqra imakunata rurar imami imankunata tarikunanllapa. Piru chaynu tukuyarmi limpu limpu imanarna tukukanllapa. <sup>10</sup>Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu kusala qillayniyjun ima kanarqami kusala riqchaq mana

allinkunapina rikarir tukukanchikllapa. Chaqa kananllami rikayanchikllapanwa kinkunaqa kusala imayjun ima kayta munar, Jesucristupi kriyishanmantaqa chiqanchakar kusala manchaypaq qischakaykunapina rikarishallapa.

**Pablumi willan Timoteuta  
kriyishannulla kawsanana-paq**

<sup>11</sup>Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo Dyusninchikpa chiqap sirbiqnin kanki. Chayraykumi tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq tukur, imuraslapis allinlata rurar, Dyusninchiklata kasur, paylapi kriyir ima wakinnikikunamatapis llakipay ima. Chaymi ima katinpis ama das piñakur imachu shachinakunki. <sup>12</sup>Chaynulla chay kriyishaykinulla kusalata shachinakurm tukuy tyimpupaq kawsanaykipauna yarpunki. Chaqa chaynu tukuy tyimpu kawsachishunana-paqmi Tayta Dyusqa arnishusha. Chaynulla kusala achka runakunapa naypanpimi qamqa nirayki, Tayta Dyuslapi kusalata maydiyapis kunfyakayanki kanqa nir. <sup>13</sup>Chaymi kananqa, Dyus tukuyta kawsachiqa, chaynulla Jesucristo, Poncio Pilatupa naypanpi payqashi Dyusninchikpa Wamran nir rimashapa naypanpi ima nishayki: <sup>14</sup>Tukuy kay willashushay-kunata intrakar, ama ukmanta yarpur imachu, kararlata ruray. Chayna, mana mayqanpis qampaqqqa ima mana allintapis rimananllapapaqchu. Chaymi chay nishushaytaqa maydiya kusala shumaq Amitunchik Jesucristo tikrakamunankaman ruranki. <sup>15</sup>Chaqa Jesucristuqami shamuyanqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus ima tyimpu shamunana-paq nishan tyimpuraq. Chaqa Taytanchik Dyusmi payla tukuy imakunata mantaq chayqa. Chaynulla paymi tukuy mantakuqkunamanta kusala pudirniyjun ima chayqa. <sup>16</sup>Chaqa payqami

tukuy tyimpupaq kawsar mana wanunlamapischu. Chaynulla payqami kusala llipyá intiripi kawsan. Chaymi mana mayqanlapis qimikayta puytinchu. Chaynu katinmi mana mayqanlapis rikashachu. Chaynulla manami rikaymatapis puytinllapachu.  
 ¡Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq kusa alabakashana kanqa kusala pudirniyjun ima kashanrayku!  
 ¡Chaynumi kanqa!

<sup>17</sup>Chaynullami nishayki: Chay kusala imayjun ima kaqkunata willay ama kusana kani ima nir chay imankunalapi kunfyakananllapapaqnachu. Chaqa tukuy kay pachapi kaq imanchikkunapami daskaqla tukukan. Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyuslapi allita kunfyakashunllapa. Chaqa paymi tukuy ima ministishanchikkunapiqa kusalata yanapar aligriyachimashunllapa.

<sup>18</sup>Chaynami paykunataqa willaypis: Kusala allin kaq imakunata rurarna kusala imayjun yupayna tikrakanallapapaq. Chaynullami yarpuchinkipis tukuy iman kaqkunawanpis ukkunata

yanapananllapapaq nir. <sup>19</sup>Chaynu rurarllapaqami Dyusninchikmanta tukuy tyimpupaq chiqap kaq imanllapata tarikunqallapa. Chaymi ashwan chiqaptana Dyusninchikwan maydiyapis kawsanqallapa.

**Pablumi tukukananta  
Timoteuta willan**

<sup>20</sup>Ukniy Timoteo, Taytanchik Dyus imakunata ruranaykipaq nishushantapami kusa allita ruranki. Chaymi chay mana kriyikuna mana sirbiq yanqa imakunata yačhachikun chaykunataqa ama kasunkichu. Chaqa paykunapami Jesucristuta kuntrar kusala mana allinta ima rimanllapa. Piru chaynu nirmapismi Jesucristupaq kusalata intrakaq yupay tukur yačhachikunllapa. <sup>21</sup>Chaymi ashwan wakin runakunaqa paykunatana kasur, Dyusninchikpiqa manana kriyinllapanachu.

Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni kusalata llakipar yanapashuanllapapaq.

Chaynumi kanqa.